

ΕΜΒΟΕΣ ΩΤΩΝ

Ορισμός - επιδημιολογία

Με τον όρο “εμβοές” εννοούμε την αντίληψη ήχων κατά την απουσία ηχητικού ερεθίσματος. Δεν πρόκειται για νόσο αλλά για σύμπτωμα, γνωστό μάλιστα από την αρχαιότητα, με πρώτη αναφορά το 2500 π.Χ.

Εμβοές αναφέρει περίπου το 5-15% του γενικού πληθυσμού, λιγότεροι από το 5% αυτών αναζητούν ιατρική βοήθεια και το 1% έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχοκοινωνική τους ζωή.

Παράγοντες που σχετίζονται με εμβοές :

- **ηλικία**, συχνότερες σε άτομα ηλικίας >50 ετών
- **φύλλο**, πιο συχνά στους άνδρες
- **φυλή**, στους Καυκάσιους συχνότερα από ότι στους Αφροαμερικανούς
- **βαρηκοΐα**, η συχνότητα των εμβοών αυξάνεται ανάλογα με την σοβαρότητα κάθε συνυπάρχουσας βαρηκοΐας.

Ταξινόμηση

Διακρίνονται σε :

- **Υποκειμενικές** οι οποίες γίνονται αντιληπτές μόνο από τον ασθενή και πρόκειται για ηχητικό παράσιτο που παράγεται κάπου στην ακουστική οδό.
- **Αντικειμενικές** (φυσήματα) όπου ο ήχος γίνεται αντιληπτός και από τον εξεταστή, είναι συνήθως σφύζουσες ή περιοδικές, ακούγονται δηλαδή είτε ταυτόχρονα με το σφυγμό της καρδιάς (παραγαγγλίωμα, αγγειακές δυσπλασίες μέσου ωτός) είτε ανεξάρτητα από το σφυγμό και οφείλονται σε μυοκλωνικές συσπάσεις των μυών του μέσου ωτός.

Αιτιολογία

Η συχνότερη κατάσταση που συνοδεύεται από εμβοές είναι η **βαρηκοΐα**. Στο 75% των ασθενών με εμβοές συνυπάρχει απώλεια

ακοής κατά μέσο όρο 30dB στις συχνότητες 3000-8000Hz. Η συχνότητα των εμβοών αντιστοιχεί συνήθως στη συχνότητα βαρηκοΐας.

Συχνά αίτια είναι : η **βαρηκοΐα από θόρυβο**, η **πρεσβυακουσία**, η **βαρηκοΐα από ωτοτοξικά φάρμακα** (αμινογλυκοσίδες, σαλικυλικά, διουρητικά).

Συχνό και απλό αίτιο είναι η απόφραξη του έξω ακουστικού πόρου από **βύσμα κυψελίδας** ή **ξένο σώμα**. Επίσης η **εκκριτική ωτίτιδα**, η **δυσλειτουργία ευσταχιανής σάλπιγγας**, η **χρόνια μέση ωτίτιδα** και γενικά η **διάτρηση της τυμπανικής μεμβράνης** μπορεί να συνυπάρχουν με εμβοές.

Σχεδόν πάντα εμβοές συνοδεύουν : **ωτοσκλήρυνση** και **νόσο Meniere** (ύδρωπας λαβυρίνθου). Σε μονόπλευρη βαρηκοΐα και εμβοές σημαντική είναι η διερεύνηση για **ακουστικό νευρίνωμα** (καλοήθης όγκος).

Άλλα αίτια είναι : κρανιοεγκεφαλικές **κακώσεις** και κακώσεις της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης, δυσλειτουργία της κροταφογναθικής άρθρωσης, **φάρμακα** (ασπιρίνη, αντιφλεγμονώδη), **διεγερτικές ουσίες** (καφεΐνη, νικοτίνη), **συναισθηματικές διαταραχές** (κατάθλιψη, άγχος, αϋπνία), **συστηματικές παθήσεις** (υπέρταση, υπόταση, αναιμία, νεφρική ανεπάρκεια, υπογλυκαιμία, θυρεοειδοπάθεια), **κεντρικά αίτια** (απομυελίνωση, μηνιγγίτιδα/εγκεφαλίτιδα, εγκεφαλική αγγειακή μικροισχαιμία ηλικιωμένων, αγγειακή εγκεφαλική ανεπάρκεια καρωτιδικού ή σπονδυλοβασικού συστήματος, ανευρύσματα-πρωτοπαθείς/μεταστατικοί όγκοι εγκεφάλου)

Διάγνωση

- καλό ιατρικό ιστορικό
- πλήρης ΩΡΛ κλινική εξέταση
- ακοολογικός έλεγχος : ακοόγραμμα, τυμπανόγραμμα, έλεγχος ηχητικών αντανακλαστικών
- εργαστηριακός-αιματολογικός έλεγχος
- triplex αγγείων τραχήλου
- απεικονιστικός έλεγχος : επί ενδείξεων αξονική/μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου/λιθοειδών και σπανιότερα μαγνητική αγγειογραφία εγκεφάλου.

Θεραπεία - αντιμετώπιση

Η αλήθεια είναι ότι η αντιμετώπιση των εμβοών δεν είναι συχνά μια απλή υπόθεση (βύσμα κυψελίδας, εκκριτική ωτίτιδα, υπέρταση,

υπόταση, χρήση ουσιών), στις περιπτώσεις δηλαδή που η άρση της αιτίας αποτελεί πλήρη θεραπεία. Στις περισσότερες περιπτώσεις (νευροαισθητήριοι βαρηκοΐα, αδιάγνωστες) στην πραγματικότητα μιλάμε για **διαχείριση συμπτώματος** παρά για θεραπεία.

Στην αντιμετώπιση των μόνιμων εμβοών η βοήθεια της φαρμακευτικής αγωγής είναι πενιχρή. Σημαντικό είναι να πετύχουμε την απομάκρυνση τους από το κέντρο της προσοχής μας. Παίρνουμε απόφαση την ύπαρξη τους, δεν ανησυχούμε ότι κινδυνεύουμε από κάτι σοβαρό, χρησιμοποιούμε διάφορα τρικ για να τις καλύψουμε όταν σε περιβάλλον ησυχίας δυναμώνουν (π.χ. κατά τον βραδινό ύπνο αφήνουμε ανοιχτό σε χαμηλή ένταση ένα ραδιόφωνο - υπάρχουν και ειδικά μηχανήματα εκκωφαντές στενής δέσμης θορύβου). Αποφεύγουμε κατάχρηση αλατιού στα φαγητά, καφέ, τσιγάρου, αλκοόλ, ασπιρίνης. Ικανοποιητική καθημερινή ανάπαυση και άσκηση. Αποφυγή έκθεσης σε έντονο θόρυβο (προσοχή στη χρήση ακουστικών με μεγάλη ένταση μουσικής)

Επιλογές που έχουμε :

- **Φάρμακα** : αγγειοδιασταλτικά, βελτιωτικά μικροκυκλοφορίας, κορτιζόνη σε εμβοές πρόσφατης έναρξης.
- **Ακουστικό βαρηκοΐας** : σε συνύπαρξη σημαντικής βαρηκοΐας, αυξάνοντας την ακουστική ικανότητα ενισχύονται οι ήχοι του περιβάλλοντος και καλύπτονται οι εμβοές.
- **Συσκευές εφαρμογής laser στον έξω ακουστικό πόρο** : προκαλείται διέγερση κυττάρων, παραγωγή ενέργειας και επισκευή κυτταρικών και ιστικών βλαβών.
- **Ηχοκάλυψη των εμβοών** : εφαρμογή ενός εξωτερικού ήχου για την επικάλυψη των εμβοών. Μπορεί να πραγματοποιηθεί με ειδικές φορητές συσκευές ηχοκάλυψης ή με ηχογραφημένο ήχο.
- **Θεραπεία επανεκπαίδευσης των εμβοών** : βασίζεται στον κάματο του νευρικού συστήματος κατά τον οποίο η ανταπόκριση του μειώνεται ή αναστέλεται κατά τη διάρκεια συνεχόμενων ερεθισμών. Επιχειρείται η εκπαίδευση του ακουστικού συστήματος και η ανάπτυξη ανοχής προς το σύμπτωμα. Εφαρμόζονται ειδικές συσκευές εκπομπής χαμηλής έντασης ηχητικού ερεθίσματος. Μέθοδος σημαντικού κόστους, πολύμηνης διάρκειας (9-14 μήνες) και αναφερόμενης αποτελεσματικότητας 50-80%.
- **Ψυχοθεραπεία και αντικαταθλιπτικά** σε εμβοές σοβαρής μορφής. Σημαντική είναι η αντιμετώπιση της αϋπνίας. Μελατονίνη και υπναγωγά (xanax) έχουν χρησιμοποιηθεί.
- **Βελονισμός, συμπληρώματα διατροφής** (εκχύλισμα ginkgo biloba), βιταμίνες C,D,E, αντιοξειδωτικά (ψευδάργυρος, κόκκινο

- κρασί).
- Ενδοτυμπανική έγχυση γενταμικίνης ή στεροειδών σε εμβοές νόσου Meniere.
  - **Χειρουργική** αντιμετώπιση ειδικών περιπτώσεων (σύνδρομο αγγειακής συμπίεσης, ακουστικό νευρινόμα, ωτοσκλήρυνση) μπορεί να βελτιώσει τις εμβοές.
  - **Διακρανική μαγνητική διέγερση και ηλεκτρική διέγερση του ακουστικού φλοιού** βρίσκονται σε πειραματικό στάδιο με ενθαρυντικά αποτελέσματα.

Συμπερασματικά

Παρά το γεγονός ότι πραγματικά δεν υπάρχει θεραπεία για πολλούς τύπους εμβοών - κάτι ανάλογο συμβαίνει σε πολλές άλλες ασθένειες (κακοήθειες) - υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι αντιμετώπισης των εμβοών που συχνά πετυχαίνουν ικανοποιητικό αποτέλεσμα και προσφέρουν σημαντική ανακούφιση.